

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

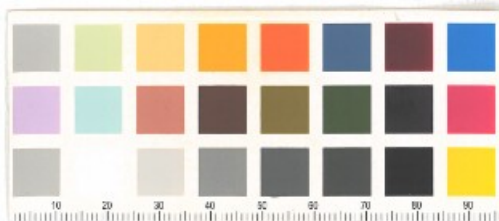
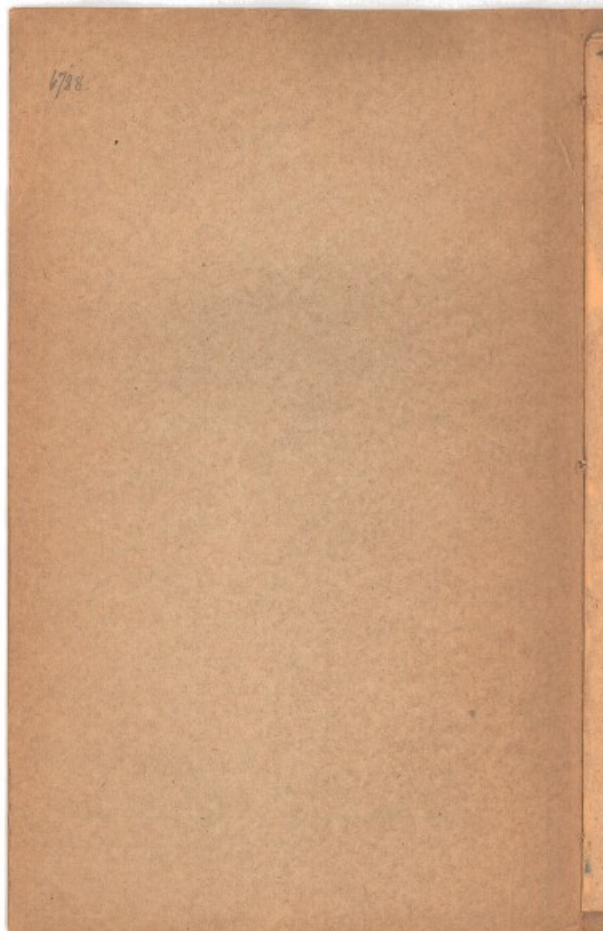
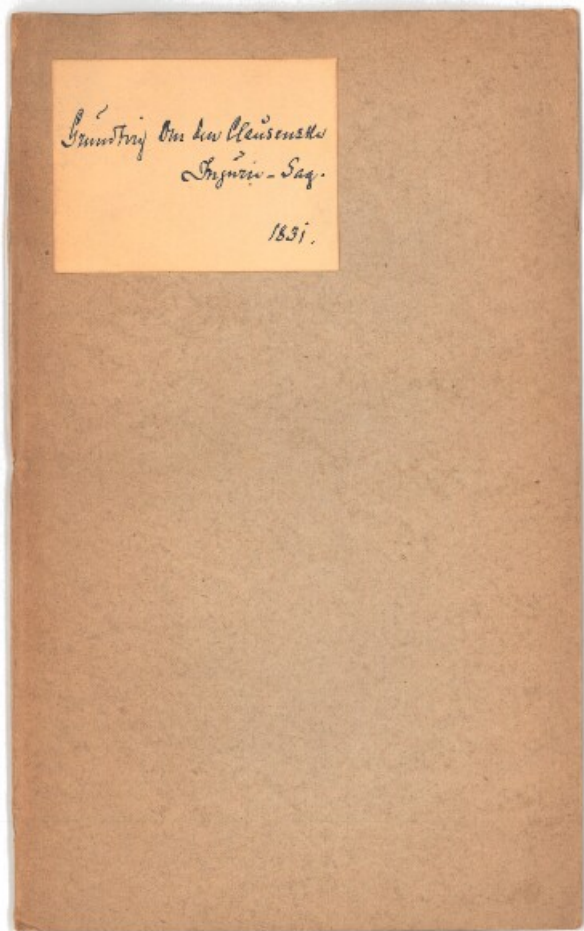
Titel: Om den Clausenske Injurie-Sag

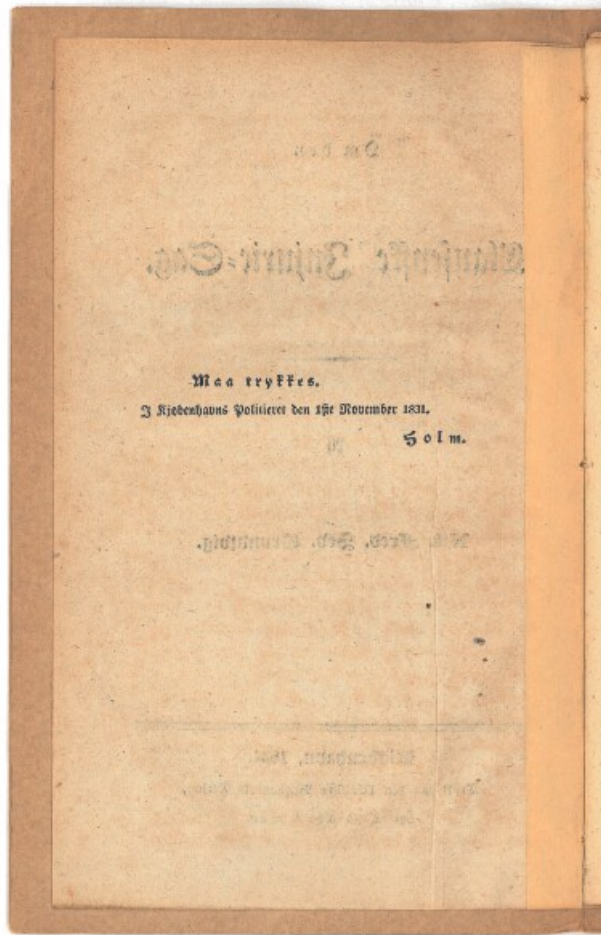
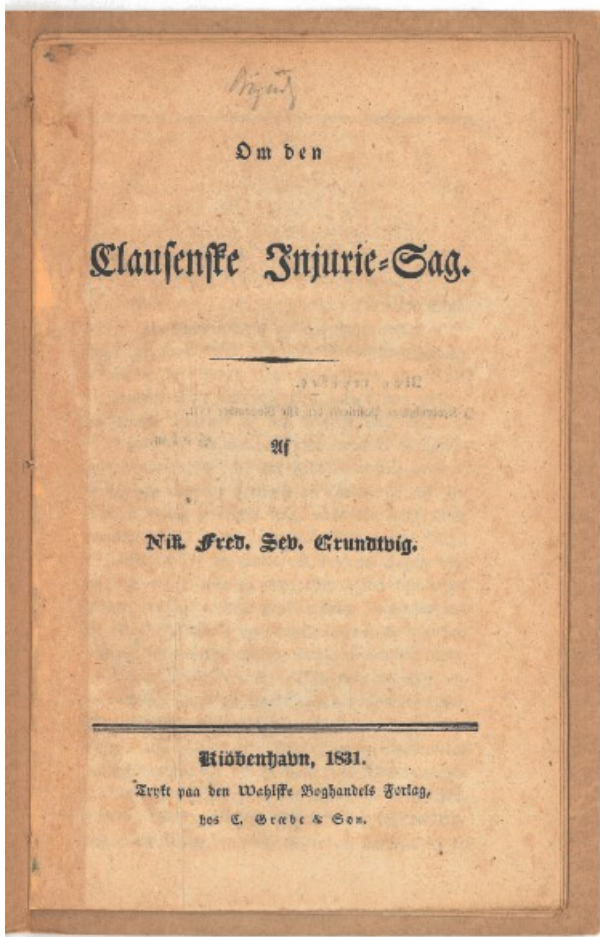
Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Om den Clausenske Injurie-Sag", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1831_495A-txt-shoot-idm97/facsimile.pdf (tilgået 08. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

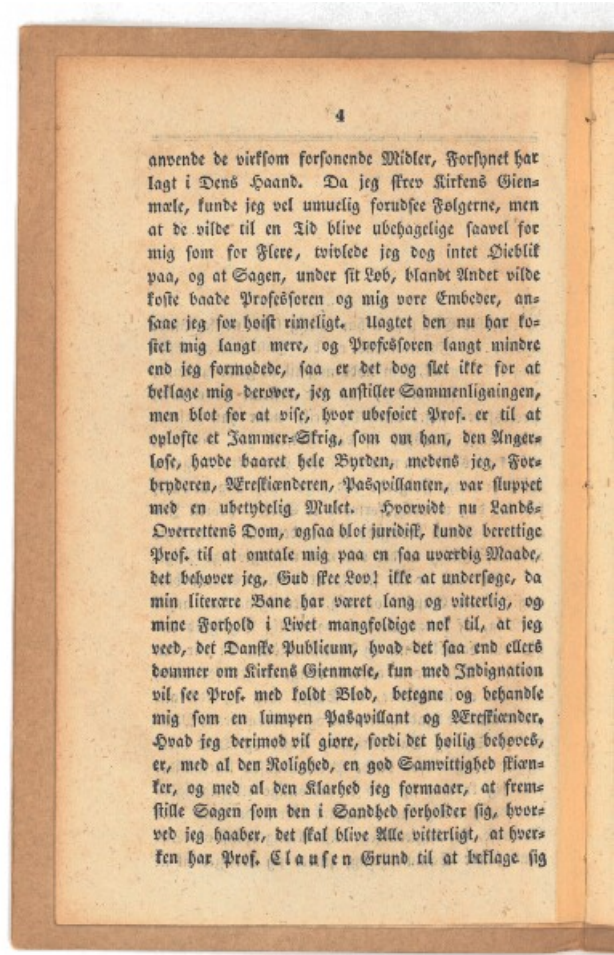
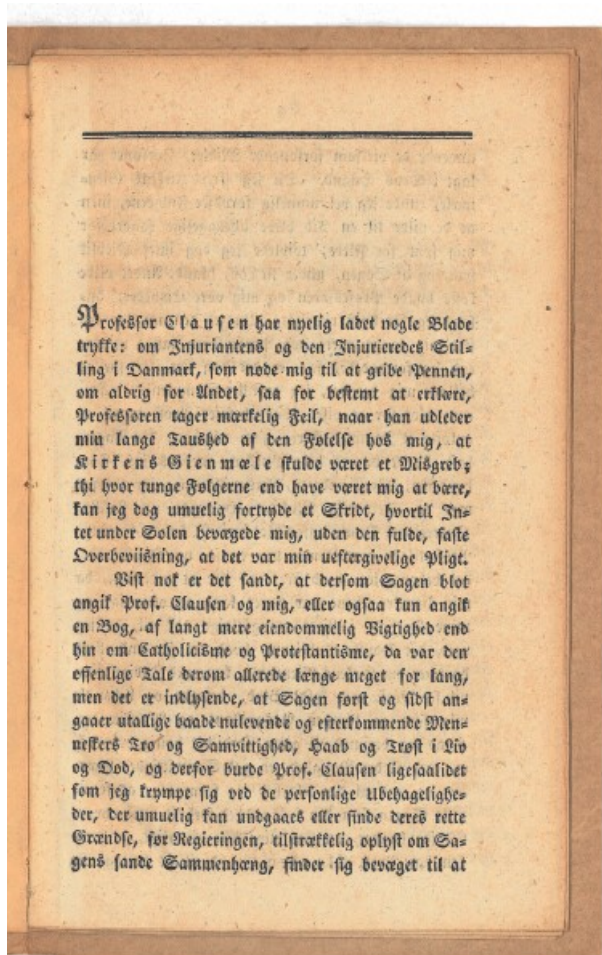
Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

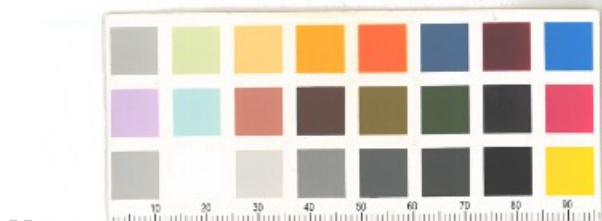
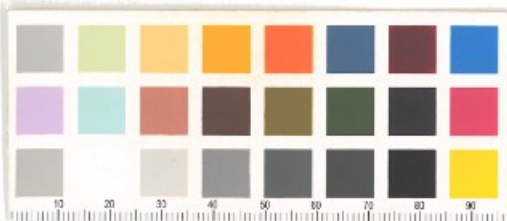
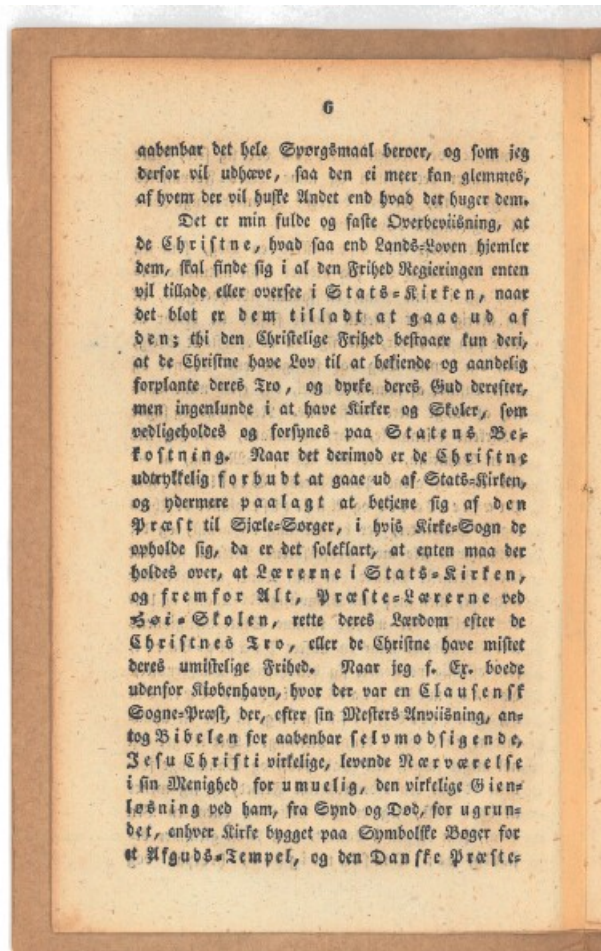
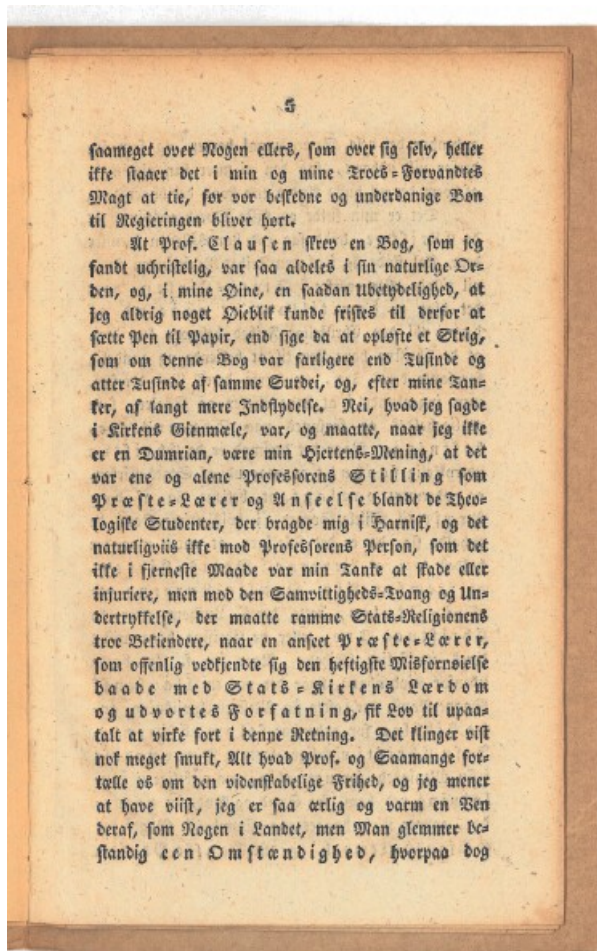
[Læs CC0-erklæringen](#)

Eed for intet sigende; see, da kunde jeg vel for min Person faae Tilladelse til at søge en anden Skrifte-Bader, og lade mine Børn undervise om deres Daab, Pagt, og confirmere i den af en anden Præst, men var der, latter Clausenianere i Egnen, vilde dog selv jeg være i største Forlegenhed, da min Christne Samvittighed ikke tillod mig at lade mine Børn i Frisfelse, og man indseer, at de troende Bønder, hvis Sjæl er ligesaa dyrebar og hvis Samvittighed bør være ligesaa om som min, de var anderledes ilde færne. Nu videre, jeg har Sønnen, som jeg ønsker, vil Gud, og de selv have Lyst og Evne dertil, skal studere Theologi, men skiondt jeg vel bedre end de fleste kunde arbejde paa at forebygge Faren, turde jeg dog ikke i de ubetænksomme Ungdoms-Aar sende dem i Prof. Clausens Theologiske Skole, og kan da heller ikke raade nogen Med-Christen at sende ham sine Søner. Dette skyder saa ganske af Sagens Natur, at om jeg var i Prof. Clausens Sted, og han i mit, maatte han slutte sigeban, og naar han derfor bestandig klager over, at det er i hans Embede, vi sigte ham, det er hans Embeds-Virkosomhed, vi stræbe at forstyrre, den Tid haade hos Gamle og Unge han for at virke med Held behøver, vi stræbe at nedbyde, da er det en heel underlig Tale, thi naturligvis er og maa det saaledes være, saalange vi er bundne til den Kirke, hvori han er Præst-Lærer, og dog ei kan taale, at den Tro, vi kun bekiende os til, fordi vi ikke og satte den over alle Ting,

skal uddøe iblandt os, hvad jo maatte blive Tilfældet, naar Prof. Clausens Embeds-Virkosomhed trosnedes med et lykkeligt Udfald; thi at han virkelig lærer overensstemmende med sin udgivne Bog, det har han jo selv høitidelig erklæret. Saa snart derimod Regjeringen enten aldeles vil ophæve Forbudet mod Udgang af Stats-Kirken, eller dog tillade mig og andre gammel-dags Christne at gaae ud, og dykke vor Gud paa god gammel Christelig og lutherisk Viis, uden noget kirkeleg Sammenhæng med Prof. Clausen og hans Skole, da har jeg ikke det Mindste imod, at Prof. Clausen haade bliver Summus Theologus i Stats-Kirken, og nyder al den Tillid, Man vil skænke, al det Held i sin Virksomhed, der kan times ham; thi om alle Danmarks Indbyggere, paa Ti nær, vilde heller være Clausenianere end gammel-dags Christne, det kom mig i kirkelig Forstand slet ikke ved, naar det kun tillodes de ti gammel-dags Christne, at danne en lille historisk-Christelig Kirke mellem sig selv, og lade Tiden vise, hvad der var størst: enten Kirken fra Apostlernes Dage, eller Protesten derimod.

Var der altsaa nogen kirkelig Feil ved Clausens Gienmaal, da vilde det være den, at jeg kun androg paa deres fri Udgang af Stats-Kirken, det, som Prof. Clausen, erklærede sig misfornoiede med den i samme lovlig bestaaende Lærdom, og ei tillige foreslog den anden Udvei, at lade dem sate, der, som jeg, var vel-fornoiede med de Symbliske Bøger, men uforsenlige med Prof. Clausens Lærdom; men saalange jeg var Embeds-Mand

i Stats-Kirken, sommede det sig neppengang at yttre den Kanse, at Prof. Clausens Protest skulde have mere Gyldighed end de Symboliske Bøger, og, saasnart jeg havde nedlagt mit Embede, vil Man maaske endnu erindre, jeg, i mine Spørgsmaal til Danmarks Lovkyndige, ei undlod at bemærke Alternativen, skøndt jeg dengang endnu fandt det rimeligere, at Professorens end at jeg skulde træde ud af den Danske Stats-Kirke.

Saaledes har jeg feiet for min Dør, og gjort Rede for, at jeg, som gammeldags Christen, var, for min egen Samvittigheds og mine Med-Christnes aandelige Friheds Skyld, nødt til at giøre, hvad jeg, som Præst i Stats-Kirken, fandt mig ved Embeds-Eden kaldet og forpligtet til, da jeg, i den Kirkes Navn hvori jeg havde annammet Daa og Præstevielse, paastod, at enten maatte Prof. Clausen tilbagefalde, eller være udenfor den Kirke, jeg hørte til!

Men hvoreledes feier nu Prof. Clausen for sin Dør? Prøvde han paa at bevise, at han og jeg var i Grunden enige om Troen og Lærdommen, saa det var kun Dumbhed eller Uredelighed, naar jeg i Kirken's Gienmaal paastod det Modsatte, eller indrømmede han, at han og jeg rigtig nok uumulig begge kunde være Lærere i en og samme Stats-Kirke, uden at den derved aabenbar modsigde, altsaa aandelig ophævede og tilintetgjorde sig selv, saa det var kun Spørgsmaalet, om den Danske Stats-Kirke vilde beholde den En af os, eller forkaste os Begge? Eller, forenede han dog sine Donner til Re-

gieringen med mine, at hvad Den end ellers agtede tjenligst, Den dog vilde tillade de Lærere, der protesterede mod den Lærdom, Man bestemde sig til at hævde, Frihed til at gaae ud, og udenfor Stats-Kirken lære efter deres Nyrbetvæisning, paa en med borgerlig Orden forenelig Maade? Nei, Intet af alt Dette, end ikke en Lyd lod Prof. høre om, at der var nogen Modsetning mellem vor Tro og Lærdom, eller engang derom, at Sagen selv burde undersøges af sagkyndige og upartiske Dommere, men han tog derimod det Hele saa ufirkelig og selv saa uvindenskabelig, saa spidsborgertlig som muligt, ved at overtere i Høisene, at han var nødt til ved Dom at fralægge sig de ærekrænkende Beskyldninger, Pastor Grundtvig havde gjort imod ham, hvorpaa da ogsaa fulgte en ordenlig Injurie-Proces, hvorefter disse og hine fornærmelige Udsælelse skulde være døde og magtesløse, og ei komme Estanten til nogen Skade paa Ære, gode Navn og Rygte. Havde det været mig om at giøre, at blive skilendt, da formoder jeg, det vilde lykkes mig, naar jeg vilde paataget mig at bevise, de saakaldte fornærmelige Udsælelser var, juridisk talt, velbegrundede i Prof. S U d l a d e l s e r om den Stats-Kirkes Lærdom og Hørforsning, hvis Jenerne vi Begge skulde være, men herom var det mig slet ikke at giøre, og da det, efter min Anskuelse, ei kunde undlades, naar jeg vilde beholde mit Embede, saa neblagde jeg dette, og laste siden ikke engang Mod-Partens Indlæg, end sige at jeg skulde have besvaret det, eller engang tilladt mine Venner at giøre det for mig. Min Anskuelse af Jæ-

jurie-Sagen som min Sag vil jeg her hverken fremsætte eller forsvare, thi det første har jeg for længe siden gjort, i mine Spørgsmaal til Danmarks Lovkyndige, og det Andet vil jeg ikke giere, fordi jeg selv troer, der var noget Vrangt i den. Vel var det nemlig mig, efter min Individualitet, umueligt, at handle anderledes, end jeg gjorde, men det kan gierne være, at en Anden i mit Sted vilde gjort noget meget Bedre end jeg, ved at have sig over alle andre Hensyn, og benytte sig af alle sine juridiske Fordele; thi havde Prof. ikke kunnet erhverve den forenede Mortification, da maatte rimeligvis Sagen taget en aldoorligere Bending. Min Hovedsankt var imidlertid kun den, at da jeg aldrig havde tænkt paa at formindste Prof. Clausens berørgelige men kun hans kirkelige Værd og Agtelse, saa kunde jeg, under den gode Bending Sagen havde taget, ei giere noget bedre, end lade Professorens vinde den, og se til, hvad han dermed i Grunden havde vundet.

Maaget det nu var soleklart, at jeg godt kunde have Ret i min Paastand, om den Clausenske Lærdoms Uforenelighed med Stats-Kirkens, og med de gammel-dags Christnes Tro, hvorom aabenbar hele Kirkens Gienmaale dreiede sig, om jeg end i Overrøelse havde brugt aldeles upassende Udtryk om Prof. s Adfærd ved Fremsettelsen af denne sin Lærdom; maaget det var soleklart for mig og alle Andre, syndes det dog længe at være skjult for Prof., thi ved enhver ny Protest mod hans indvorte s Præseserer-Kald i den Danske Stats-Kirke, beragde han sig triumpher-

ende paa en Dom, hvis Præmisses udtrykkelig sigte, at Spørgsmaalet om hans Lærdom er slet ikke blevet undersøgt. Og da nu Prof., som sees af hans sidste Skrift, endelig har opdaget, at den Mortifications-Dom, han erhvervede, og hundrede Saadanne, i Grunden ei hjalp ham det Mindste, da Beskyldningen for vrang Lærdom vedbliver at være lige hoiestet, lige uefhagelig, lige viefkom til at stille ham ved gammel-dags Christnes Tilid, da han endelig har opdaget, hvad jeg tænkte, ingen Student, end sige en Professor, kunde overse, angreer det ham da, baade for Sagens, for hans og for min Skyld, at have ført mig en Injurie-Proces paa Halsen, der vel maaskee kunde skade mig, men aldrig gavne ham? Beslæger han, der sætter saamegen Pris paa sit Embede, at hans Ubesindighed skildte mig ved mit, og beslæger han, som den varme Talsmand for videnskabelig Frihed, at den henfigelseslose Proces skildte en agtet Skribent ved en Skrivets Frihed, han aldrig vitterlig misbrugte? Nei, det være langt fra, Prof. finder kun det Vrangt deri, at jeg ikke blev straffet haardt nok, og at Regieringen vil tillade, at enten jeg eller Nogen, efter Dommens Datum, paastaar at hans Lærdom er vrang, og utaalelig i den Kirke, hvortil gammel-dags Christne og Lutheraner er bundne. Det Hoieste han kan indbringe, er, at der, foruden hin Mortifications-Dom, maaskee kunde behøves en Besvarelse fra sagkyndige Mænd af det Spørgsmaal "om der i den angrebne Bog om Catholicisme og Protestantisme er gjort Brug af nogen Frihed, som ikke maa anses

